

Maamme viimeaikaisesta väestönkehityksestä

Valtiot, tri PAAVO PIEPPONEN
Väestöpoliittinen Tutkimuslaitos

Väestöntutkimuksen vuosikirjan lukijoille on tarkoitus antaa jatkuvasti katsauksia alan ajankohtaisista ilmiöistä. Tällaiseksi on tarkoitettu myöskin tämä katsaus maamme viimeaikaiseen väestönkehitykseen. Vuosikirjan VI niteessä, joka ilmestyi 1960, on luotu katsaus demografiseen kehitykseen pohjoismaissa (*Forsberg*) ja katsaus maapallon väestöpulmaan YK:n laskelmien valossa (*Strømmer*). Tämänkertaisessa katsauksessa on tarkoitus pysyä kotimaan väestöoloissa.

Jotta katsaus saisi enemmän ajallista perspektiiviä, on lähdetty vuodesta 1950 ja seurattu väestönkehitystä nykyaikaan niin pitkälle kuin viralliset tilastot tätä kirjoitettaessa sallivat. Useimmissa tapauksissa tutkimuskausi käsittää siten 14 vuotta. Tässä ajassa jo tulevat näkyviin muutoksetkin, mikäli sellaisia on tapahtunut.

Väestön tila

Väkiluku ja urbaaninen väestö

Jo 1950-luvulle siirryttäessä oli väkiluku sivuuttanut 4 miljoonan rajan. Samalla vuosikymmenellä ei vielä päästy yli 4.5 miljoonaa. Se tapahtui vasta vuonna 1962, jonka päättyessä väkiluku oli 4 523 200 asukasta. Ennustettu väkiluku vuoteen 1990 ilmenee oheisesta kuviosta.

Väestön jakaantuminen toisaalta kaupunkien ja kauppalain ja toisaalta maaseudun kesken on meillä vielä se, että enemmistö asuu maalaiskunnissa. Tarkas-

telukauden alussa asui kaupungeissa ja kauppaloissa vain 32.3 %. Vuoden 1963 päättyessä tämä prosenttiluku on noussut lähes 10 prosenttiyksiköllä eli 42:een. Absoluuttisin luvuin ilmaistuna kaupunki- ja kauppalaväestön kasvu tarkastelukaudella on ollut yli 600 000, mikä on lähes sama kuin koko maan väkiluvun kasvu.

Urbaanisen väestön nopeaan kasvuumenoon luonnollisen väestönlisäyksen ohella vaikuttaneet toisaalta hallinnolliset muutokset eräiden maalaiskuntien muuttuessa kauppaloiksi ja toisaalta maalaiskunnista kaupunkiin ja kauppaloihin suuntautuva muuttoliike. Vertailuajankohtana on viiden väkirikkaan maalaiskunnan, Karhulan, Kuusankosken, Järvenpään, Kemijärven ja Espoon muuttuminen kauppalaksi lisännyt kaupunki- ja kauppalaväestön osuutta nopeammin kuin muutoin olisi tapahtunut. Lapuan muuttuminen kauppalaksi vuoden 1964 alussa on arvion mukaan nostanut urbaanisen väestön osuuden 42,4 %:iin.

Sukupuolirakenne

Sukupuolirakenteen puolesta väestö on naisvaltaista. Vuonna 1950 oli 1 000 miestä kohti 1 092 naista. Tässä suhteessa on kyllä tapahtunut jonkinverran tasaantumista sillä vuonna 1962 oli vastaava luku 1 073. Eri ikäluokissa ovat suhteet kuitenkin erilaiset. Niinpä alle 20-vuotiaassa väestössä on miespuolisia enemmän kuin naispuolisia. 20–30-vuotiaiden kohdalla sukupuolijakautuma on tasoissa. Tämän jälkeen naiset alkavat olla enemmistönä ja mitä vanhempiin ikäryhmiin

Taulu 1. Väkiluku 1950—1963
Table 1. Population 1950—1963

Vuosi Year	Väkiluku Population		Naisia 1000 miestä kohti Females per 1000 males	
	Koko maa Whole country	Kaupungit ja kauppalat Urban communes	Koko maa Whole country	Kaupungit ja kauppalat Urban communes
		Luku Number	%	
1950	4 029 800	1 302 400	32.3	1 092
1951	4 064 720	1 320 780	32.5	1 092
1952	4 116 207	1 353 492	32.9	1 090
1953	4 162 538	1 383 896	33.2	1 008
1954	4 211 013	1 432 453	34.0	1 086
1955	4 258 231	1 475 459	34.6	1 084
1956	4 304 256	1 528 979	35.5	1 082
1957	4 342 307	1 593 771	36.7	1 081
1958	4 375 065	1 623 578	37.1	1 079
1959	4 411 542	1 662 358	37.7	1 077
1960	4 446 222	1 707 049	38.4	1 075
1961	4 487 070	1 753 354	39.1	1 074
1962	4 523 200	1 799 500	39.8	1 073
1963*	4 560 000	1 916 000	42.0	..

tullaan, sitä suuremmaksi naisvaltaisuus kasvaa. Taulusta 1 havaitsemme, että naisvoittoisuus on erityisen suuri kaupungeissa ja kaupaloissa.

Ikärakenne

Ikärakenteessa on oleellista vanhojen ikäluokkien eli 65 vuotta täyttäneiden sekä absoluuttinen että suhteellinen lisääntyminen. Vanhusten osuus väestöstä vuonna 1950 oli 6.7 %, mutta vuoden 1962 päättyessä se oli kohonnut 7.5 %:iin. Muiden suurten ikäryhmien, jotka on esitetty taulussa 2, vaihtelut 50-luvulla ovat jossain määrin epäselviä. Ehkä yleisin piirre on, että tarkastelukauden alussa työikäisen väestön osuus väheni, mutta loppupuolella se on jälleen alkanut nousta. Samanaikaisesti on alle 15-vuotiaiden osuus alkanut vähentyä tarkastelukauden lopulla, niin että vuoden 1961 päättyessä vajaan 30 % on ollut tämänikäisiä. Vuodesta 1950 lähtien suurimman ikäluokan muodostavat »suuret ikäluokat» eli 1946—50 syntyneet (vrt. tässä niteessä olevaa Sweetserin ja Piepposen tutkielmaa).

Taulu 2. Väestön ikäjakautuma 1950—1962

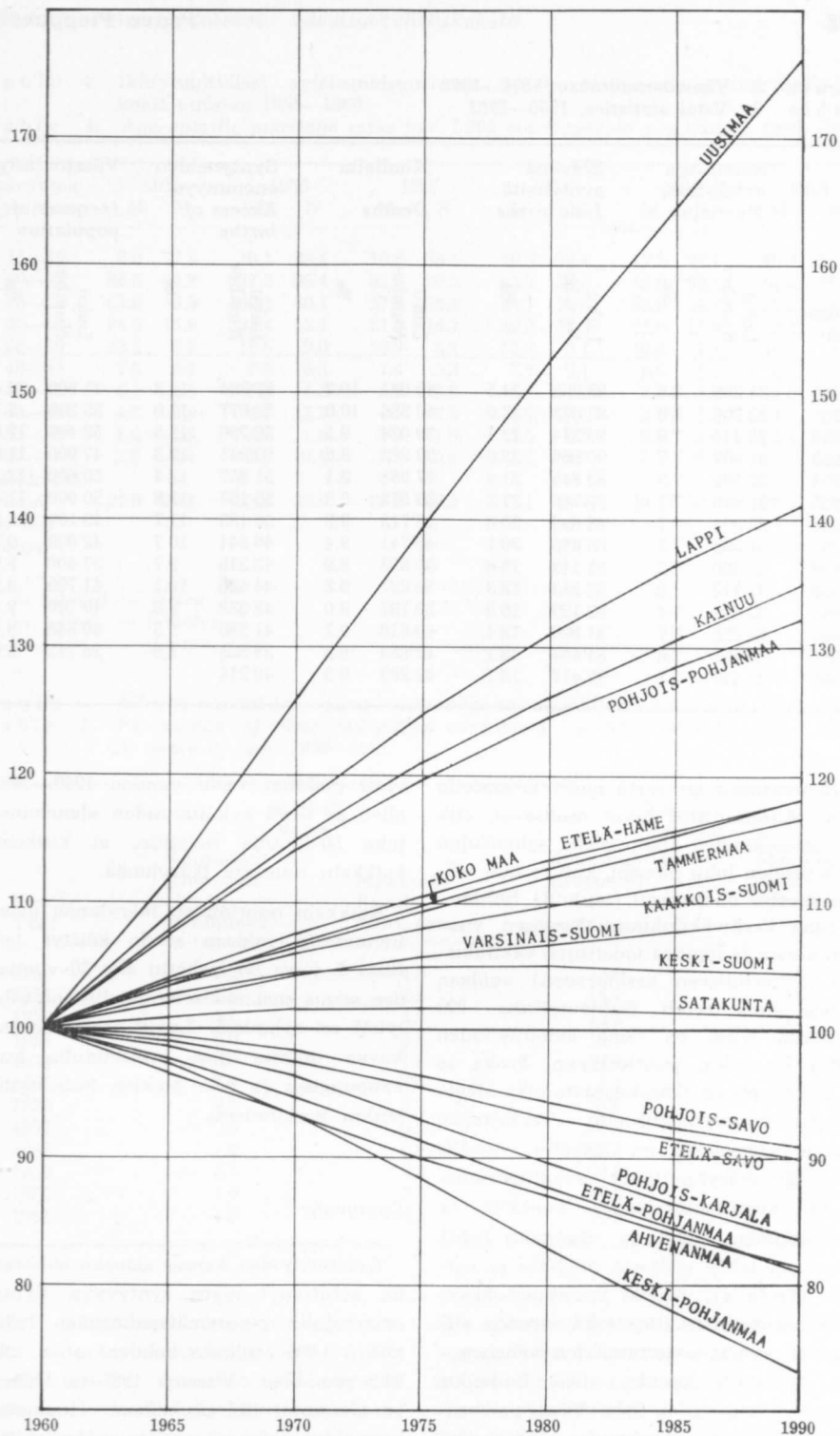
Table 2. Age structure, 1950—1962

Vuosi Year	0—14	15—64	65—	
1950	30.0	63.3	6.7	100.0
1951	30.3	63.0	6.7	100.0
1952	30.5	62.8	6.7	100.0
1953	30.5	62.7	6.8	100.0
1954	30.6	62.6	6.8	100.0
1955	30.8	62.3	6.9	100.0
1956	30.5	62.5	7.0	100.0
1957	30.8	62.2	7.0	100.0
1958	30.6	62.3	7.1	100.0
1959	30.5	62.3	7.2	100.0
1960	30.0	62.7	7.3	100.0
1961	29.5	63.0	7.5	100.0
1962	28.7	63.8	7.5	100.0

Väestönmuutokset

Avioituvuus

Väkiluvun kasvuun tai vähenemiseen vaikuttaa kolme väestönmuutostekijää: syntyvyys, kuolevuus ja muuttoliike. Kun syntyvyys kytkeytyy hyvin likeisesti

Ennustettu väkiluku vuosina 1965, 1970, 1975, 1980, 1985 ja 1990 koko maassa ja eri talousalueilla. Vuoden 1960 väkiluku kullakin alueella = 100.
(Lähde: Tilastokatsauksia N:o 10, 1963)

T a u l u 3. Väestönmuutokset 1950—1963
T a b l e 3. Vital statistics, 1950—1963

Vuosi Year	Solmittuja avioliittoja Marriages		Elävänä syntyneitä Live births		Kuolleita Deaths		Syntyneiden enemmyys Excess of births		Väestönlisäys Increase of population	
	Luku Number	%	Luku Number	%	Luku Number	%	Luku Number	%	Luku Number	%
1950	34 205	8.5	98 065	24.5	40 681	10.2	57 384	14.3	41 800	10.4
1951	32 206	8.0	93 063	23.0	40 386	10.0	52 677	13.0	35 200	8.7
1952	32 414	7.9	94 314	23.1	39 024	9.5	55 290	13.5	52 400	12.8
1953	31 807	7.7	90 866	22.0	39 925	9.6	50 941	12.3	47 900	11.6
1954	32 599	7.8	89 845	21.5	37 988	9.1	51 857	12.4	50 600	12.1
1955	32 640	7.7	89 740	21.2	39 573	9.3	50 167	11.8	50 000	11.8
1956	33 004	7.7	88 896	20.8	38 713	9.0	50 183	11.7	49 100	11.5
1957	31 333	7.2	86 985	20.1	40 741	9.4	46 244	10.7	42 000	9.7
1958	31 360	7.2	81 148	18.6	38 833	8.9	42 315	9.7	37 400	8.6
1959	31 712	7.2	83 253	18.9	38 827	8.8	44 426	10.1	41 700	9.5
1960	32 834	7.4	82 129	18.5	39 797	9.0	42 332	9.6	40 500	9.1
1961	34 222	7.7	81 996	18.4	40 616	9.1	41 380	9.3	40 848	9.1
1962	34 251	7.6	81 454	18.1	42 889	9.5	38 565	8.6	36 172	8.0
1963*	33 539	7.4	82 417	18.1	42 203	9.3	40 214			

avioituvuuteen on syytä ensin tarkastella tätä. Absoluuttiset luvut osoittavat, että tarkastelukauden alkupuolella solmittujen avioliittojen luku pieni, kun se taas viime vuosina on noussut (taulu 3). Suhteutettuna keskiväkilukuun (kyseisen vuoden alussa ja lopussa todettujen väkilukujen aritmeettiseen keskiarvoon) voidaan todeta sama trendi. Suhteutettuna 1 000 asukasta kohti on tämä avioituvuuden mitta kuitenkin puutteellinen, koska se ei ota huomioon ikärakennetta eikä aikaisempia avioitumissuhteita. Tarkemman kuvan saamiseksi on laskettu vuosille 1955—60 ikäryhmittäiset avioituneisuusluvut avioitumiskelpoista henkilöä ts. naimattomia, leskiä ja eronneita kohti. Tämä on tehty erikseen miehille ja naisille (taulu 4). Kaikki ikäryhmät käsitävä lukusarja osoittaa sekä miesten että naisten parissa avioituvuuden vähenemisen 50-luvun lopulla, mikä kuitenkin kääntyy nousuun v. 1960. Tästä poikkeavat kuitenkin nuorimman ikäryhmän, 15—19-vuotiaiden luvut. Sekä miesten että naisten parissa ne kohoavat jatku-

vasti pudoten vasta vuonna 1960. Näin ollen se lievä avioituvuuden aleneminen, joka 50-luvulla todettiin, ei koskenut kaikkein nuorinta ikäryhmää.

Kaikkein nuorimman ikäryhmän avioituvuudesta voidaan saada käsitys taulusta 5, jossa on laskettu alle 20-vuotiaiden osuus ensimmäiseen avioliittoon vihitäistä eri ryhmissä. Luvut osoittavat jatkuvaa nousua niin maaseudulla kuin kaupungissa ja niin poikien kuin tyttöjenkin keskuudessa.

Syntyvyys

Avioituvuuden kanssa samaan suuntaan on kehittynyt myös syntyvyys. Syntyneisyysluku (syntymätapahtumien lukumäärä 1 000 asukasta kohden) oli v. 1950 24.5 promillea. Vuosina 1962 ja 1963 se on alentunut 18.1 promilleen. Huomattakoon kuitenkin, että syntyvyyden mittaluvut eivät kauden lopulla noudata samaa trendiä kuin avioituvuuden mittaluvut.

Taulu 4. Ikäryhmittäiset avioituneisuusluvut 1 000 avioitumiskelpoista henkilöä kohti vuosina 1955—1960

Table 4. Age-specific marriage rates per 1 000 marriageable population, 1955—1960

Ikäryhmä Age group	1955		1956		1957		1958		1959		1960	
	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N	M	N
15—19	9.0	37.3	10.1	38.4	10.5	38.4	10.5	38.7	11.3	39.7	10.7	39.1
20—24	86.6	94.8	87.5	95.4	83.5	90.5	83.7	90.2	83.9	92.1	87.6	95.5
25—29	61.6	39.9	60.5	40.1	57.5	35.6	54.7	35.6	56.0	34.2	57.2	35.4
30—34	24.0	15.6	24.4	15.7	21.9	14.1	22.9	14.7	21.8	13.9	23.2	14.0
35—39	12.7	8.7	12.5	9.0	10.9	8.1	11.2	8.1	10.6	7.4	10.5	7.5
40—44	7.5	6.1	7.5	6.3	7.4	5.3	7.1	5.1	6.8	5.1	6.7	5.2
45—49	6.1	4.6	5.8	4.3	5.0	3.9	5.5	4.0	4.9	4.0	4.8	4.0
50—54	4.7	2.9	4.7	2.7	4.1	2.8	3.9	2.6	3.7	2.2	4.3	2.8
55—59	4.4	1.6	4.0	1.4	3.6	1.5	3.5	1.5	3.3	1.6	3.1	1.5
60—	2.6	0.4	2.2	0.4	2.1	0.4	2.4	0.5	2.2	0.5	2.1	0.5
Kaikki ikäryhmät All age groups	24.0	20.8	23.8	20.8	22.3	19.5	22.1	19.4	22.1	19.4	22.6	19.9

M = miehet — males
N = naiset — females

Taulu 5. Alle 20-vuotiaiden osuus ensimmäiseen avioliittoon vihityistä 1950—1961
Table 5. Percentage of first marriages contracted by males and females under 20 years of age, 1950—1961

Vuosi Year	Miehet Males		Naiset Females	
	Kaupungit ja kauppalat Urban communes	Maaseutu Rural communes	Kaupungit ja kauppalat Urban communes	Maaseutu Rural communes
1950	5.5	4.8	13.6	18.9
1951	5.6	4.5	14.7	18.9
1952	5.7	4.3	15.3	19.8
1953	6.0	4.6	16.6	21.5
1954	6.0	4.6	16.8	22.3
1955	6.1	4.6	17.4	22.5
1956	7.1	5.1	18.8	23.1
1957	7.8	5.8	19.5	25.3
1958	7.6	5.9	19.9	24.9
1959	8.4	5.8	20.0	25.5
1960	7.9	5.8	20.5	24.8
1961	7.9	6.2	21.4	25.1

Eri ikäryhmien hedelmällisyysluvut (elävänä syntyneiden lasten määrä 1 000 naista kohden kussakin ikäluokassa) osoittavat erilaista kehitystendenssiä tarkastelukauden aikana (taulu 6). Ikäryhmissä 15—19 ja 20—24 vuotta erikoishedelmällisyysluvut ovat tarkastelukau-

den alkuvuosina olleet pienemmät kuin loppuvuosina. Tosin nuorimmassa ikäryhmässä hedelmällisyysluvut ovat parina viimeisenä vuotena jälleen alentuneet. Sitä vastoin vanhemmissa ikäryhmissä kehitys on ollut päinvastainen: erikoishedelmällisyysluvut ovat näissä ikäryh-

Taulu 6. Ikäryhmittäiset hedelmällisyysluvat vuosina 1950—1961
 Table 6. Age-specific fertility rates, 1950—1961

Vuosi Year	15—19	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49
1950	27.1	154.6	175.5	136.0	93.1	40.4	4.6
1951	24.8	150.0	168.1	131.5	85.6	37.3	4.0
1952	26.6	159.8	168.3	131.2	83.6	36.8	5.6
1953	27.1	155.8	164.2	124.2	80.8	34.9	3.6
1954	27.8	159.6	162.6	121.3	76.9	32.8	3.3
1955	28.4	159.9	164.6	117.3	77.2	33.2	3.2
1956	28.2	164.4	166.5	116.2	75.0	30.1	3.1
1957	29.8	163.5	163.5	112.1	71.1	29.2	3.2
1958	29.3	153.4	154.1	103.4	65.6	27.1	2.7
1959	29.5	160.2	158.2	106.6	65.7	26.1	2.7
1960	28.3	162.6	158.9	104.1	61.3	25.0	2.4
1961	27.8	159.4	159.3	102.4	61.1	25.4	2.4

Taulu 7. Maassa asuvan väestön netto- ja bruttousiutumisluvat vuosina 1950—1961
 Table 7. Reproduction rates, 1950—61

Vuosi Year	Nettousiutumisluvat Net reproduction rates			Bruttousiutumisluvat Gross reproduction rates		
	Koko maa Whole country	Kaupungit Urban communes	Maaseutu Rural communes	Koko maa Whole country	Kaupungit Urban communes	Maaseutu Rural communes
1950 ¹	1.379	1.063	1.525	1.536	1.161	1.707
1951	1.385	1.193	1.495	1.466	1.248	1.592
1952	1.409	1.127	1.592	1.491	1.179	1.695
1953	1.362	1.130	1.517	1.441	1.181	1.615
1954	1.361	1.140	1.512	1.439	1.192	1.608
1955	1.352	1.154	1.493	1.430	1.207	1.588
1956	1.345	1.162	1.478	1.423	1.215	1.572
1957	1.318	1.139	1.453	1.393	1.190	1.545
1958	1.239	1.079	1.363	1.310	1.127	1.449
1959	1.267	1.079	1.411	1.339	1.128	1.500
1960	1.254	1.093	1.382	1.325	1.142	1.468
1961	1.245	1.105	1.361	1.316	1.155	1.446

¹ Vuonna 1950 kauppalat on laskettu maaseutuun kuuluviksi — In 1950, market towns were included in rural communes.

missä jatkuvasti pienentyneet. Lievän poikkeuksen tässä tekee kuitenkin ikäryhmä 25—29 vuotta. Eräs tarkastelukaudesta tapahtunut muutos on vielä huomioimatta. Alkuvuosina on 20—29-vuotiaiden hedelmällisyysluku ollut suurin. Tämän ryhmän hedelmällisyysluvun aleneminen sekä toisaalta 20—24-vuotiaiden erikoishedelmällisyysluvun nousu on johtanut siihen, että vuonna 1957 näiden

ikäryhmien hedelmällisyysluvat olivat yhtä suuret. Senjälkeen ovat jo nuoremman ikäryhmän hedelmällisyysluvat olleet jopa suuremmat. Kun samanaikaisesti myös 15—19-vuotiaiden erikoishedelmällisyysluvat ovat housseet, on tämä kehitys merkinnyt sitä, että nuoremmat ikäluokat ovat tulleet entistä hedelmällisemmiksi ja lasten synnyttäminen on siirtynyt nuoremmille naisille. Tämä on osalta yhtey-

dessä siihen seikkaan, että avioliittojen solmimisikä on alentunut ja ensisynnyttäjät ovat siten nuorempia.

Väestön uusiutumisella tarkoitetaan sukupolven vaihtumista uudeksi. Uusiutumisluvut ovat väestön uusiutumisen mittalukuja, jotka osoittavat kahden perättäisen samaa sukupuolta olevan sukupolven lukumääräisen suhteen. Tavallisesti lasketaan naislinjainen uusiutumisluku, joka ilmoittaa tytärsukupolven ja äitisukupolven suuruuden välisen suhteen. Nettouusiutumisluvussa on otettu huomioon sekä hedelmällisyys että kuolevuus. Bruttouusiutumisluku sensijaan jättää ottamatta huomioon ennen hedelmällisyytensä päättymistä tapahtuvan kuolevuuden.

Molemmissa uusiutumisluvuissa on tapahtunut tarkastelukauden aikana jatkuvaa laskua kuitenkin niin, että nettouusiutumisluku oli alimmillaan vuonna 1958 (taulu 7). Molemmat suhdeluvut ovat maaseudulla korkeammat kuin kaupungeissa. Erityisesti kiinnittyy huomio kaupunkien nettouusiutumislukuihin vuosina 1958 ja 1959, jolloin ne olivat vain vähän yli yhden. Myös bruttouusiutumisluvut olivat samoina vuosina kaupungeissa alhaiset. Mainittujen vuosien jälkeen ovatkin molemmat luvut kaupungeissa kohonneet, mutta edelleenkin maaseudun luvut ovat korkeammat kuin kaupunkien ja kauppaloiden.

Kuolevuus

Kuolevuutta voidaan tarkastella monen mittaluvun avulla. Yleinen kuolleisuusluku ilmoittaa kuinka monta henkilöä 1 000 asukasta kohden jonakin aikana on kuollut. Taulusta 3 voimme todeta tämän luvun vähentyneen vuodesta 1950, jolloin se oli 10,2, vuoteen 1962 mennessä 9,5:een. Kuolleisuusluku on ollut 50-luvulla alempanakin, esim. vuonna 1959 se oli 8,8. Niin imeväiskuolleisuus (ensimmäisellä ikävuodella kuolleiden suhde elävänä syntyneiden lasten määrään) kuin myös kuolleena syntyneiden osuus osoittavat näiden alentuneen tarkastelukauden ajan

Taulu 8. Kuolleena syntyneiden osuus ja imeväiskuolleisuus 1950—1963

Table 8. Stillbirth rates and infant mortality rates, 1950—1963

Vuosi Year	Kuolleena syntyneiden osuus promillea Stillbirth rates per 1000	Imeväiskuolleisuus promillea Infant mortality per 1000
1950	18.5	43.5
1951	18.0	35.4
1952	18.9	31.8
1953	17.6	34.2
1954	17.6	30.6
1955	17.9	29.7
1956	18.3	25.7
1957	17.1	27.9
1958	16.9	24.5
1959	15.9	23.6
1960	15.1	21.0
1961	14.1	20.8
1962	..	20.5
1963*	..	18.0

(taulu 8). Erityisen voimakasta on imeväiskuolleisuuden aleneminen 43,5 promilista 18,0 promilleen. Tämä onkin nykyään eräs kaikkein alhaisimmista imeväiskuolleisuusluvuista mitä maailmassa on. Kummankin ilmiön alenemiseen ovat epäilemättä vaikuttaneet parantuneet terveydelliset, sosiaaliset ja lääkinnälliset olot.

Tilastollisen päätoimiston äskettäin julkisuuteen saattamat kuolleisuus- ja eloonjäämistaulut vuosilta 1956—1960 osoittavat samanlaista tendenssiä. Eriikäisten miesten ja naisten kuolemanvaarat 50-luvun loppupuolella ovat vähentyneet. Erityisesti vuotta nuorempien poikien ja tyttöjen kohdalla on väheneminen ollut huomattavaa, 24 % edellisen viisivuotiskauden vastaavista luvuista (taulu 9). Myös jäljelläolevan eliniän pitenemistä on tapahtunut jokaisessa ikäluokassa. Vastasyntyneiden keskimääräinen jäljelläoleva elinikä on viime vuosikymmenen lopulla ollut miehillä 64,90 ja naisilla 71,57 vuotta. Erotus on 6,67 vuotta, joka on suurimpia mitä maailmassa on todettu (taulu 10).

Taulu 9. Eri ikäisten miesten ja naisten kuolemanvaarat vuosina 1951—1955 ja 1956—1960
 Table 9. Male and female mortality rates at different ages in the years 1951—1955 and 1956—1960

Ikä Age	Miehet — Males			Naiset — Females		
	1951—55	1956—60	% ¹	1951—55	1956—60	% ¹
0	35.71	27.29	76	28.25	21.47	76
1	3.61	3.00	83	2.84	2.67	94
2	2.17	1.60	74	1.40	1.41	101
3	1.58	1.09	69	1.10	0.86	78
4	1.18	1.04	88	0.82	0.67	82
5	1.07	0.79	74	0.75	0.54	72
10	0.60	0.58	97	0.39	0.35	90
20	1.70	1.32	78	1.05	0.72	69
35	3.29	2.95	90	1.97	1.64	83
50	11.44	11.19	98	5.37	4.87	91
75	91.63	89.05	97	72.04	69.55	97

¹ % vuosien 1951—55 kuolemanvaaroista
 % of mortality rates in the years 1951—55

Taulu 10. Eri ikäisten miesten ja naisten keskimääräiset jäljellä olevat elinajat vuosina 1951—1955 ja 1956—1960.
 Table 10. Male and female expectation of life at different ages in the years 1951—1955, 1956—1960.

Ikä Age	Miehet — Males		Naiset — Females	
	1951—55	1956—60	1951—55	1956—60
0	63.37	64.90	69.84	71.57
1	64.71	65.72	70.86	72.14
2	63.94	64.92	70.06	71.33
3	63.08	64.02	69.16	70.43
4	62.17	63.09	68.24	69.49
5	61.25	62.15	67.29	68.54
10	56.51	57.37	62.47	63.68
20	47.01	47.81	52.82	53.94
35	33.53	34.13	38.78	39.62
50	20.96	21.41	25.20	25.92
75	6.55	6.79	7.31	7.57

Taulu 11. Maassamuutto 1950—1962
 Table 11. Internal migration, 1950—1962

Vuosi Year	Kuntaan muuttaneita To commune	% per 1000
1950	173 163	43.3
1951	138 350	34.2
1952	158 583	38.8
1953	160 019	38.6
1954	164 257	39.3
1955	180 764	42.6
1956	179 934	41.9
1957	177 204	40.9
1958	163 909	37.5
1959	176 783	40.0
1960	221 177	49.9
1961	214 919	48.1
1962	214 041	47.5

Muuttoliike

Alussa on jo mainittu muuttoliikkeen vilkkaus urbaanista väestöstä lisäävänä tekijänä. Tarkastelukauden alussa maassamuuton muuttaneisuusluku oli huomattavan korkea, 43.3 ‰, mutta jo seuraavana vuonna se putosi tarkastelukauden alimpaan eli 34.2 ‰:een. Vuonna 1960

saavutti muuttaneisuusluku tarkastelukauden korkeimman arvon, 49.9 ‰ (taulu 11). Näin on vuosittain yli 200 000 henkilöä eli lähes 5 ‰ väestöstä siirtynyt asuinkunnasta toiseen.

Maastamuuttoa koskevat tilastot, sen jälkeen kun vuonna 1954 poistettiin pohjoismaista passipakko työnhakijoilta, ovat olleet näiltä osin puutteelliset. Tätä ku-

vastaa se, että kun siirtolaisten lukumäärä vielä vuonna 1951 oli 19 644, niin se v. 1954 oli vain 2 976. Siirtolaistilastomme ilmeisesti antaakin melko luotettavan kuvan muihin kuin pohjoismaihin suuntautuvasta siirtolaisuudesta. Tältä osin voidaan todeta lukujen alentuneen vuosien 1957—58 tasosta, jolloin siirtolaisia oli yli 5 000. Viimeisin, vuodelta 1962 oleva luku 724 on tarkastelukauden pienin. Tarkkoja tietoja pohjoismaihin suuntautuvasta siirtolaisuudesta ei ole. Norjassa on suoma-

laisia 1 000—2 000 henkeä, Tanskassa n. 1 000 ja Ruotsissa 100 000. Ruotsin virallisen tilaston osoittama työssä olevien suomalaisten lukumäärä on viime vuosina kasvanut. Sen perusteella on tehty arvio, että viime vuosina Suomesta olisi vuosittain muuttanut Ruotsiin 6 000—8 000 henkilöä. Verrattuna syntyneiden määrään tämä tarkoittaa sitä, että joka 10:tta syntynyttä lasta vastaa yksi Ruotsiin siirtynyt suomalainen.